

VOLLSMOSE SEKRETARIATET

Årsberetning 2017

VOLLSMOSE
SEKRETARIATET

By-, erhvervs- og boligsocial udvikling

Foto: Jørgen Gregersen

04 BESTYRELSENS STRATEGISKE FOKUS

Det er fortsat en helt central målsætning for partnerskabet, at Vollsmose skal være en bidragende bydel i Odense. Men det kræver en kombination af bystrukturelle og boligsociale indsatser.

06 PARTNERSKAB ER NØGLEN TIL FORANDRING

En ny masterplan for Vollsmoses byudvikling skal tegne visionen for samspillet mellem infrastrukturplanen, de fysiske helhedsplaner og strategisk salg af arealer i og omkring Vollsmose.

08 NØGLETAL OG TENDENSER

Få et overblik over de nøgletal og tendenser, der kendetegnede Vollsmose i 2017.

10 FLERE I ARBEJDE OG UDDANNELSE

De unge er kommet mere i arbejde og uddanner sig mere, og den gennemsnitlige indkomst ligger fortsat så højt, at Vollsmose for andet år i træk kun opfylder fire ud af fem kriterier på ghettolisten.

14 STYRKET CIVILSAMFUND

Vollsmose Sekretariatet har i 2017 understøttet både beboere og foreninger, der gerne vil gøre en forskel i Vollsmose.

18 BYUDVIKLING OG ERHVERV

I 2017 indtog gravemaskinerne Vollsmose, og partnerskabet fik øget fokus på at sikre en tæt koordinering af byudviklingstiltag samt en fælles plan for strategisk salg af arealer i bydelen.

Et partnerskab i udvikling

2017 var året, hvor det første spadestik til Fremtidens Vollsmose blev taget i Hybenhaven. Tegnebrættet blev erstattet med gravemaskiner, og frugten af års planlægning, koordinering og inddragelsesprocesser blev omsider synlig for enhver.

Da spaden ramte Hybenhavens muld, var det også begyndelsen på en historisk omdannelse af Vollsmose, der over de kommende år skal være med til at udvikle bydelen fra at være et lukket boligområde til at blive en bydel i Odense. Nye veje og stier skal skabe bedre forbindelser til og fra Vollsmose og internt i bydelen, så området bliver mere attraktivt for bydelens beboere, men også for investorer og på sigt nye beboere og erhvervsliv.

Godt samarbejde på tværs

Konturerne til Fremtidens Vollsmose er tegnet i et unikt partnerskab mellem boligorganisationer, kommune og beboere i Vollsmose. Når skitserne de kommende år tager form og bliver til sivegader, velfungerende stisystemer, aktivitetspladser, promenade og bygade, bliver de samtidig synlige beviser på, at vi mestrer samarbejds kunst i Vollsmose.

Det ser vi ikke kun i arbejdet med en ny infrastruktur i bydelen, men også i samarbejdet om at få alle indsatser - fysiske som sociale - til at spille bedst muligt sammen. For vi tror på, at det netop er et samarbejde på tværs af sektorer, fagligheder, perspektiver og matrikler, der skal til, hvis vi vil lave effektive forandringer i Danmarks største udsatte boligområde. Og det er præcis denne form for samarbejde, vi vil

se udfolde sig endnu mere i takt med, at byudviklings- og infrastrukturplanen realiseres i Vollsmose de kommende år.

Vedholdende indsatser

I partnerskabet hersker der bred enighed om, at det kræver en stærk og vedholdende indsats på flere områder, hvis Vollsmose skal udvikle sig fra at være et belastet boligområde til at blive en bidragende bydel i Odense. For Vollsmose er fortsat massivt udfordret af, at mange beboere lever et liv uden tilknytning til arbejdsmarkedet.

Derfor arbejder vi til stadighed med et vedholdende fokus på at højne uddannelsesniveauet og beskæftigelsesfrekvensen ved at sætte ind med en lang række supplerende boligsociale indsatser for børn, unge og familier.

Fortsat positiv udvikling

Meget glædeligt viser lokale målinger, at det også i 2017 er gået den rigtige vej i bydelen. Flere beboere er kommet i arbejde, og beboernes gennemsnitlige indkomstniveau ligger fortsat så højt, at Vollsmose for andet år i træk kun opfylder fire ud af fem kriterier på ghettolisten.

Denne årsberetning giver et indblik i arbejdet med at udvikle Vollsmose fra at være et særligt udsat boligområde til at blive en bydel i Odense gennem de indsatser, tiltag og aktiviteter, der særligt karakteriserede 2017. ■

*Jens Pilholm,
formand for bestyrelsen*

Vollsmose Sekretariatets bestyrelse

Jens Pilholm (formand)

Direktør ved CIVICA

Carsten Henriksen (næstformand)

*Chef for Bystrategi,
Borgmesterforvaltningen*

Jacob Michaelsen

*Direktør i Fyns Almennyttig
Boligselskab (FAB)*

Thomas Hansen

Økonomichef i CIVICA

Anne Velling

Direktør i By- og Kulturforvaltningen

René Junker

*Direktør i Beskæftigelses- og
Socialforvaltningen*

Thomas Skov Jensen

Beboerrepræsentant

Bettina Pedersen

Beboerrepræsentant

Bjarne Andersen

Beboerrepræsentant

Michael Willaume

Direktør i Dan Mark Ejendomme

Erik Knudsen

*Rektor ved University College
Lillebælt*

Nanna Muusmann

*Sekretariatschef i Vollsmose
Sekretariatet*

Vollsmose skal være en **bidragende bydel**

Det er fortsat en helt central målsætning for partnerskabet bag Vollsmose Sekretariatet, at Vollsmose skal være en bidragende bydel i Odense. Men skal det lykkes, kræver det en kombination af bystrukturelle og boligsociale indsatser - og at vi både er omstillingsparate og vedholdende i vores tilgang.

Vollsmose skal bidrage til Odenses vækst, og flere skal i arbejde og uddannelse. Det er fortsat lysende ledestjerner i Vollsmose Sekretariatets arbejde - uanset om det gælder byudvikling, erhvervsudvikling eller boligsocial udvikling. I 2018 vil vi i bestyrelsen således ar-

bejde tålmodigt videre ad den linje, der allerede er lagt ud. Samtidig vil vi bestræbe os på at gribe de muligheder, der opstår henad vejen. For Vollsmose står midt i en rivende udvikling, som kræver, at vi både kan holde snuden i sporet og være omstillingsparate - hver dag og hele tiden.

Ekstraordinære boligsociale indsatser har først og fremmest en effekt for det enkelte menneske. Det er positivt og det helt rigtige, når det drejer sig om at komme i job eller begynde på en uddannelse. Men formår vi at lade byudvikling, erhvervsudvikling og boligsocial udvikling gå hånd i hånd, tror vi på, at vi får de forandringer, vi gerne vil se i bydelen.

Jens Pilholm, bestyrelsesformand

Flere lokale arbejdspladser

I 2017 lød startskuddet til en historisk fysisk forandring af Vollsmose, der skal skabe bedre forbindelser til, fra og gennem Vollsmose. Forventningerne til fremtidens Vollsmose er store. Ikke fordi vi mener, at nye veje kan gøre det alene, men fordi vi tror på, at en ny infrastruktur kan skabe forudsætningen for skelsættende forandringer i Vollsmose. Partnerskabet har for eksempel en klar forventning om, at byudviklingen i Vollsmose med den nye forbedrede infrastruktur og Vollsmoses unikke beliggenhed med gode trafikale forbindelser til Odense Havn og motorvejen, vil gøre bydelen mere attraktiv for investorer. Og når letbanen etableres vil den få afgørende betydning for sammenhængen til bymidten og Odenses andre bydele. Både internt hos lokale iværksættere, men også hos eksterne erhvervsdrivende. I bestyrelsen har vi derfor salgsmodning af erhvervsgrunde som fokusområde de kommende år. Med tiltrækningen af flere lokale arbejdspladser kan Vollsmose bidrage positivt til Odenses vækstpolitik, der vil sikre fremtidens velfærd med blandt andet høj produktivitet, flere virksomheder, bedre indtjening og flere arbejdspladser.

Nye boligformer og fleksibel udlejning

De infrastrukturelle forandringer kan også

VIDSTE DU AT...

VOLLSMOSE SEKRETARIATET I 2017 HAR LAVET 28 RUNDVISNINGER I BYDELEN FOR I ALT 626 FORSKELLIGE EMBEDSFOLK, FORSKERE, STUDERENDE OG FAGFOLK.

være med til at gøre Vollsmose mere attraktiv for investorer i byggebranchen. Det kan på sigt betyde, at Vollsmoses boligudbud bliver mere mangfoldigt og appellerer til flere forskellige målgrupper. Ved udgangen af 2017 var der fortsat ventelister til lejemaal i bydelen, og derfor har boligorganisationerne stadig mulighed for at praktisere fleksibel udlejning, hvor selvforsørgende og studerende kommer forrest i boligkøen. Nye boligformer samt fleksibel udlejning kan bane vejen for, at en større andel af Vollsmoses beboere har

tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet.

Flere beboere i uddannelse og arbejde

Selvom vi har forhåbninger om at tiltrække nye typer beboere, er vi stadig stærkt optagede af at gøre en indsats for de beboere, der allerede tegner Vollsmose i dag. Således vil vi også i 2018 have fokus på at skabe de bedste betingelser for, at bydelens beboere kommer i uddannelse og beskæftigelse. Det gør vi fortsat gennem ko-

ordinerede og veldokumenterede boligsociale indsatser, der supplerer de almindelige velfærdstilbud, og som løbende evalueres kvantitativt og kvalitativt, så vi kan justere efter aktuelle behov. I 2018 fortsætter og styrker vi samarbejdet med Odense Kommunes Jobcenter om at korte den enkeltes vej fra ledighed til beskæftigelse, hvor vi kan. Gennem samarbejde med Byg til Vækst sætter vi også fokus på at øge kendskabet til bygge- og anlægsbranchen og de mange jobmuligheder, der er her. ■

Fremtidens Vollsmose er også fremtidens Odense

En ny masterplan for Vollsmoses byudvikling skal tegne visionen for samspillet mellem infrastrukturplanen, de fysiske helhedsplaner og strategisk salg af arealer i og omkring Vollsmose.

Det tætte partnerskab i Vollsmose Sekretariatet kickstartede i 2017 arbejdet med at skabe et stærkt bydækkende ejerskab til en masterplan for Vollsmoses byudvikling. Altså en vision og plan for, hvordan den nye infrastruktur, boligrenoveringerne samt salg af arealer til nye boligbyggerier og erhverv samlet set kan skabe det bedste grundlag for inve-

steringer og vækst i Vollsmose til gavn for udviklingen i hele Odense Kommune.

Overordnet set er vi på rette vej, når det handler om at løfte bydelens beboere ud af arbejdsløhedskøen, væk fra offentlig forsørgelse og ud på arbejdspladserne og skolerne. Men knap så langt, når det handler om den strukturelle og fysiske byudvikling, der sammen med netop de boligsociale ind-

satser henover de kommende år skal flytte Vollsmose væk fra kanten af samfundet og hen mod at være en bydel i Odense.

Trækker på gode erfaringer

Arbejdet med en masterplan for byudviklingen er et klart strategisk fokus, som Vollsmose Sekretariatets bestyrelse for alvor satte på dagsorden i 2017. Udformningen af masterplanen skal blandt andet ske ved at trække på erfaringerne fra byudviklingen i andre lignende boligområder.

I oktober og november 2017 tog bestyrelsen derfor på studietur til Gellerup og Aalborg Øst. Begge steder er de længere i processen med de fysiske omdannelser og ny infrastruktur, så der var rig lejlighed til at få indblik i de værdifulde erfaringer, de har gjort sig med både byudvikling og erhvervsudvikling.

Tillid og fælles ejerskab til udviklingen i Vollsmose er en forudsætning for byudvikling og tiltrækning af erhverv, som skal skabe de nødvendige investeringer og vækst i bydelen.

*Jens Pilholm,
bestyrelsesformand*

KEND FORSKELLEN

Fysiske helhedsplaner

Fysiske helhedsplaner handler om renovering af boliger i Vollsmose, og det håndteres af boligorganisationerne. Kommunen kan komme med input til planerne og skal understøtte dem med en mindre medfinansiering.

Byudviklings- og infrastrukturplanen

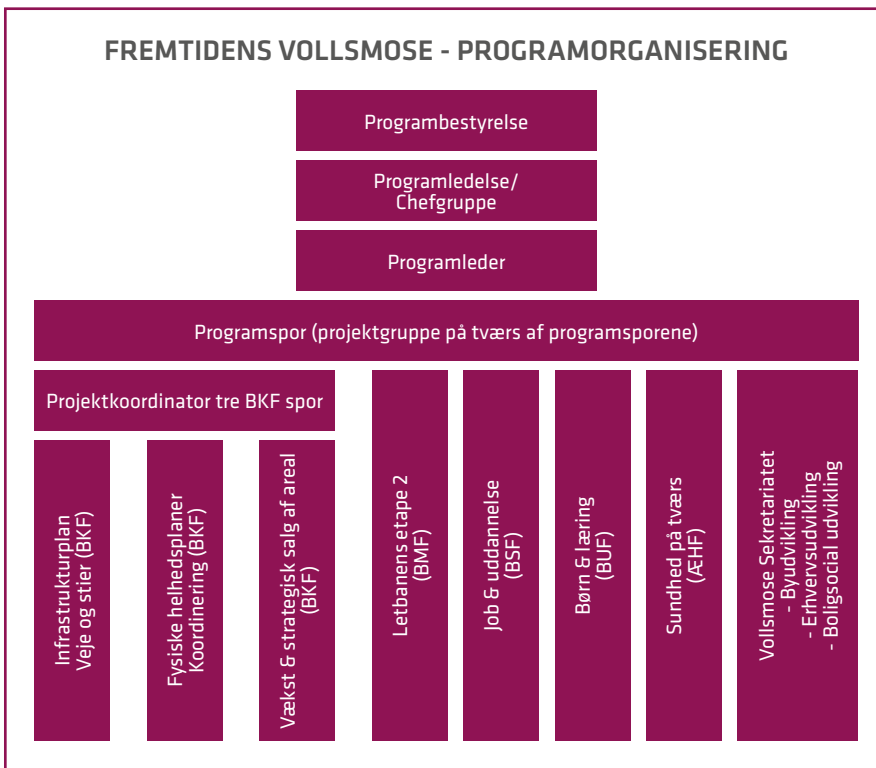
Byudviklings- og infrastrukturplanen Fremtidens Vollsmose handler om at åbne den eksisterende infrastruktur i bydelen op og skabe bedre forbindelse til, fra og gennem Vollsmose. Boligorganisationerne Civica og FAB, Odense Kommune og beboerne i Vollsmose står bag planen. Vollsmose Sekretariatet og et team hos By- og Kulturforvaltningen står for at udføre den sammen med og på vegne af de tre parter.

Boligsocial helhedsplan

Den boligsociale helhedsplan for Vollsmose i årene 2016-2020 skal lave forebyggende arbejde og skabe social udvikling i bydelen - primært gennem indsatser, der hæver uddannelsesniveaet og øger beskæftigelsen blandt beboerne. Vollsmose Sekretariatet står for de konkrete aktiviteter, som spiller sammen med de almindelige kommunale velfærdstilbud.

I foråret 2018 samles bestyrelsen på et seminar for at arbejde videre med masterplanen for Vollsmoses udvikling, byens ejerskab og tilliden til bydelens udvikling samt samarbejdet med erhvervslivet. ■

FREMTIDENS VOLLSMOSE - PROGRAMORGANISERING

I 2017 lavede Odense Kommune en ny programorganisering for Fremtidens Vollsmose, som på tværs af forvaltninger - i samarbejde med Vollsmose Sekretariatet - skal sikre en fælles strategisk ramme og et knivskarpt fokus på de otte politiske mål for Vollsmose, der blev sat tilbage i 2012.

Står sammen om Vollsmose

Studieturene gav god indsigt i betydningen af et stærkt fælles ejerskab og en stærk fælles tillid til, at udviklingen i udsatte boligområder kan vendes, hvis man fremmer områdernes særlige kvaliteter, gode faciliteter og muligheder - og ikke mindst står sammen om at løse problemer og udfordringer med et stærkt fokus på uddannelse, beskæftigelse og erhverv.

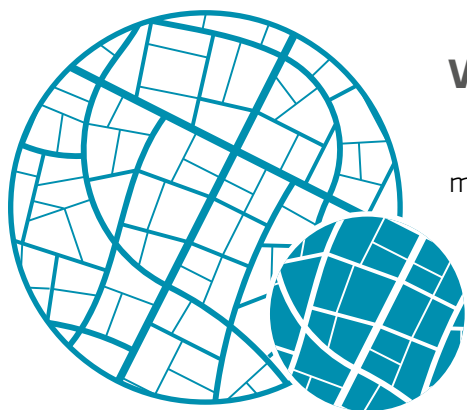
Og i Odense ønsker man at stå sammen om Vollsmose, så det i højere grad kan blive et attraktivt sted at bo, arbejde, besøge og investere i. Det blev ikke mindst tydeligt i 2017, da Odense Kommune lavede en ny programorganisering for Fremtidens Vollsmose, som på tværs af forvaltninger - i samarbejde med Vollsmose Sekretariatet - skal sikre en fælles strategisk ramme og et kniv-

skarpt fokus på de otte politiske mål for Vollsmose, der blev sat tilbage i 2012.

Tillid til udviklingen

Masterplanen for Vollsmose skal tegne linjerne for en bydel med mere erhverv og nye boligformer. En plan for, hvordan man gennem salg af grunde til nye boligbyggerier og virksomheder skaber en byfortætning, der strækker sig ud over "firkanten" og skaber sammenhæng med resten af Odense.

Planen er samtidig også en konkret afspjeling af bestyrelsens tillid til en udvikling, hvor erhverv, bosætning, uddannelse og arbejdsmarked ses som en helhed og går hånd i hånd. En tillid og tro på fremtiden som ikke mindst er væsentlig for bydelens attraktivitet set med erhvervslivets øjne.

Vollsmoses areal
er mere end dobbelt så
stort som Odenses by-
midte, som er på 0,8 km²

Vollsmose rummer

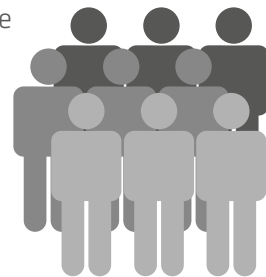
3.604
ALMENE
BOLIGER

både etagebyggeri og rækkehuse

Vollsmose er Danmarks største
udsatte boligområde med

9.184

BEBOERE

Det er

2000 flere indbyggere

end i Fyns femtestørste by Faaborg
eller mere end halvdelen af indbygger-
tallet i Nyborg

VOLLSMOSE

Der er

88

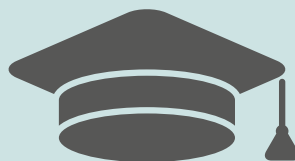
PRIVATE
LEJEBOLIGER

i Vollsmoses højeste
bygning Østerhøj.
Der er ingen ejerboli-
ger i Vollsmose.

44%

44 % af de 20-årige i Voll-
smose har en gymnasial ud-
dannelse

I Odense er det **65%**

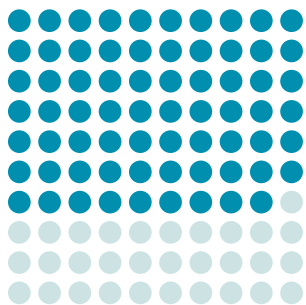

Den **GENNEMSITLIGE**
bruttoindkomst er

56,8%

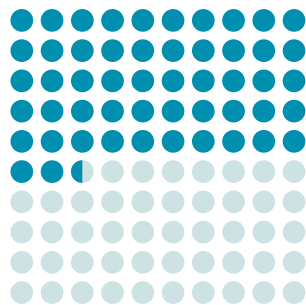
af den gennemsnitlige
bruttoindkomst for samme
gruppe i regionen.

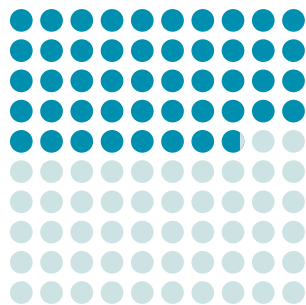
68,9%

er indvandrere eller efterkommere fra ikke-vestlige lande

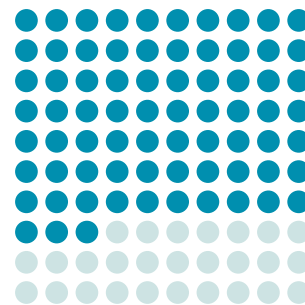
52,5%

af de 18 til 64-årige er ikke i arbejde eller uddannelse

47,8%

af de 30 til 59-årige har mere end en grunduddannelse

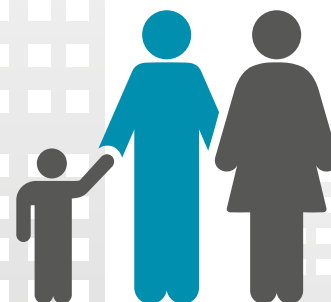
73%

af de 15 til 29-årige har mere end en grunduddannelse

20%

FLEKSIBEL UDLEJNING

- 20% af de nye indflytninger i Vollsmose i 2017 er sket via fleksibel udlejning, hvor
- selvforsørgende ansøgere er kommet forrest i boligkøen

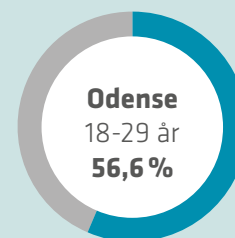
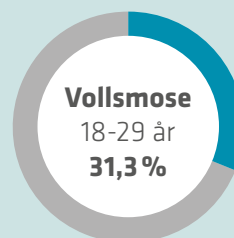
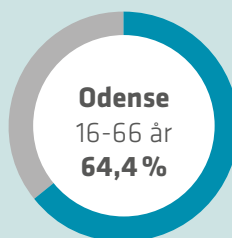
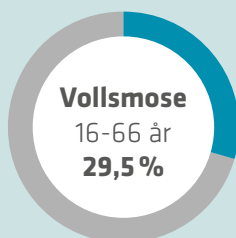

3,07%

af beboerne er dømt for lovovertrædelser

BEOBERE I BESKÆFTIGELSE

Andelen af beboere i alderen 16 til 66 år i beskæftigelse er steget til 29,5% | Odense er tallet 64,4%

Andelen af unge i alderen 18 til 29 år i beskæftigelse er steget til 31,3% | Odense er tallet 56,6%

Vollsmose fortsat i god udvikling

De unge er kommet mere i arbejde og uddanner sig mere, og den gennemsnitlige indkomst ligger fortsat så højt, at Vollsmose for andet år i træk kun opfylder fire ud af fem kriterier på ghettolisten.

Vores møder gør, at mit fokus på at komme i arbejde er stærkere end tidligere.

Beboer i rådgivningsforløb i Vollsmose Sekretariatet

Gennem indsatserne beskæftigelses-, erhvervs- og brobyggermentor har Vollsmose Sekretariatet alene i 2017 haft 168 beboere igennem et individuelt målrettet forløb. 30 personer kom allerede under forløbet i beskæftigelse eller uddannelse. Andre fik styrket deres ståsted i livet, så de nu er kommet flere skridt tættere på deres mål om at komme ind på arbejdsmarkedet eller sætte sig på skolebænken.

Selvom køen af arbejdsløse stadig er

længere i Vollsmose end i resten af Odense, så har en større andel af bydelens beboere nu fået fodfæste på arbejdsmarkedet sammenlignet med 2016, og det går i den rigtige retning mod 2020-målene i den boligsociale helhedsplan.

De unge rykker mest

Ser man isoleret på gruppen af unge mellem 18-29 år, kan man desuden se en lidt større stigning i andelen af beskæftigede end blandt de ældre aldersgrupper. Det er positivt, at især denne gruppe har rykket sig mest i den rigtige retning, fordi det giver store gevinster på den lange bane - både for den enkelte og for samfundet - når de unge tidligt får succes med at bide sig fast på arbejdsmarkedet.

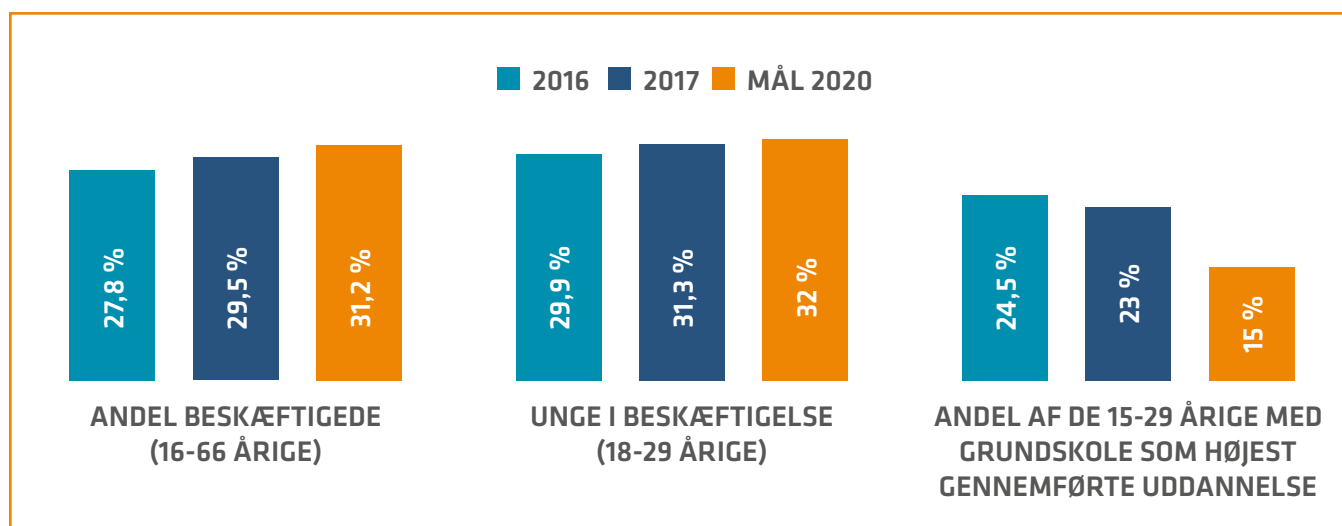

Foto: Jørgen Gregersen

Der er massivt fokus på at få flere i uddannelse og arbejde i Vollsmose. Det er også to områder, som partnerskabet har skarpt øje på. Derfor er det naturligvis glædeligt, at vi ser flere unge med uddannelse og arbejde. Det handler hele tiden om at få næste årgang godt med.

*Nanna Muusmann,
sekretariatschef*

Uddannelsesniveaet stiger

De unge er ikke kun kommet mere i arbejde. Uddannelsesniveaet er også steget, og flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse sammenlignet med tidligere år.

Procentdelen af de 30-59-årige med alene en grunduddannelse er faldet til 57,2 procent i 2017. Ser man på de 15-29 årige er de markant bedre uddannede. Her er det blot 23 procent, der kun har en grunduddannelse. ■

Medarbejdere fra Jobcentret i Vollsmose

I 2017 affødte partnerskabet et nyt initiativ, der understøtter det målrettede fokus på at løfte beboere ud af ledighed og ind på arbejdspladserne.

Flere gange om ugen rykker medarbejdere fra Odense Kommunes Jobcenter ud i Vollsmose Sekretariatet. Det har både den fordel, at de møder

beboerne i deres nærmiljø og i de omgivelser, som de er vant til, og derudover kan de sidde sammen med sekretariatets boligsociale medarbejdere.

Det giver et tæt samarbejde om at tilbyde de ledige i Vollsmose den bedste rådgivning, sparring og tværfaglige hjælp til at nå de mål, som den enkelte ønsker i forhold til arbejde eller uddannelse. ■

Foto: Jørgen Gregersen

Samarbejdet mellem Jobcentret og Vollsmose Sekretariatet blev endnu tættere i 2017, og som noget nyt fik nogle af de kommunale medarbejdere arbejdsplads i sekretariatet et par dage om ugen.

Et tæt samarbejde mellem Jobcentret og Vollsmose Sekretariatet giver de ledige i Vollsmose en rådgivning, der bedre tager højde for de forskellige aspekter i livet, der kan skygge for overblikket og overskuddet til at fokusere på arbejde eller uddannelse.

*René Junker,
Direktør i Beskæftigelses- og Socialforvaltningen*

Det var mødet med ungerådgiver Mohammad Sulaiman Freijeh, der for alvor satte skub i Khan Hung Les drøm om et fritidsjob.

VIDSTE DU AT...

159 UNGE I VOLLSMOSE FIK FRITIDSJOB RÅDGIVNING I 2017. ALLEREDE INDEN UDGANGEN AF ÅRET HAVDE 51 AF DEM FUNDET JOB.

Fritidsjob ruste unge til voksenlivet

I 2017 har over 159 unge fået hjælp og sparring i Vollsmose Sekretariatets fritidsjobrådgivning. Det har indtil videre betydet et fritidsjob på CV'et for en tredjedel af dem.

Fritidsjobrådgivningen hjælper de unge med at blive skarpe på, hvad de er dygtige til, støtter dem i ansøgningsprocessen og klæder dem på til mødet med potentielle arbejdsgivere.

Der, hvor indsatsen for alvor kan gøre en forskel, er i forhold til at opsøge de unge, som ikke selv ville komme i mål med at finde et fritidsjob. Derfor tager fritidsjobrådgiverne ofte ud på skolerne i Vollsmose, og henover en gang bordfodbold i frikvarteret, bliver der så snakket om mulighederne for at komme i fritidsjob.

En gevinst for samfundet

Arbejde i fritiden giver ikke kun unge penge på lommen. Det kan også spare samfundet for millioner af kroner, fordi det ba-

ner vejen for, at unge kommer i uddannelse og får fødderne solidt plantet på arbejdsmarkedet.

En undersøgelse, som Den Sociale Kapitalfond lavede i 2017 blandt unge med ikke-vestlig baggrund, viste, at unge med fritidsjob har 50 procents lavere risiko for at stå uden for arbejdsmarkedet som voksne.

Job giver selvtillid

Det første møde med arbejdsmarkedet gennem et fritidsjob har en stor værdi for den enkelte unge. Det giver selvtillid og vigtige erfaringer i bagagen, som de unge kan trække på senere i livet. Både når de går i gang med uddannelse eller et rigtigt arbejde, men også når det handler om at holde fast i det, de begynder på. ■

VIDSTE DU AT...

30 FAMILIER I VOLLSMOSE I 2017 FIK EN UDDANNELSES-ORIENTERET FAMILIERÅDGIVNING. ALLEREDE SAMME ÅR HAVDE 20 UD AF DE 30 FAMILIER IKKE LÆNGERE BRUG FOR SÆRLIG STØTTE.

Forældre-caféer skal hjælpe unge godt gennem uddannelse

Den uddannelsesorienterede familierådgivning afholdt i 2017 to forældre-caféer. Initiativet er nyt og et supplement til de individuelle rådgivningsforløb.

Gennem samarbejde med skolerne i bydelen har Vollsmose Sekretariats uddannelsesorienterede familierådgivning i 2017 fået skabt en god kontakt til en række familier, der har deltaget i to forskellige forældre-caféer. Formålet med initiativet er at hjælpe forældrene med at støtte deres børn gennem grundskolen og godt videre over i en ungdomsuddannelse.

Lavt karaktergennemsnit

Vollsmose halter stadig bagefter resten af

kommunen, når det handler om karaktergennemsnittet ved folkeskolens afgangsprøve. I 2017 var karaktergennemsnittet på folkeskolerne i Vollsmose på 4,7 sammenlignet med et gennemsnit på 6,7 i Odense Kommune.

Derfor er det vigtigt, at der sideløbende med de individuelle rådgivningsforløb også er tilbud, som når bredere ud og rammer en større gruppe af forældre, der herigennem kan få sparring, råd og vejledning - og ikke mindst trække på andre forældres erfaringer - i forhold til, hvordan de bedst muligt

hjælper deres børn, når det handler om at klare sig godt gennem skolelivets udfordringer og få en ungdomsuddannelse i hus.

Lektiehjælp og uddannelsesvalg

Hvor det før var skolernes ansvar at guide eleverne gennem valg af uddannelse, har det siden 2014 været forældrenes ansvar at vejlede deres teenagere i valg af ungdomsuddannelse, hvis de er erklæret uddannelsesparate. Men mulighederne for uddannelse er mange, og det kan virke som en jungle at finde rundt i for både de unge og deres forældre. Derfor har forældre-caféerne i 2017 også sat spot på netop denne problematik og har samlet familierne til forløb om både lektiehjælp og vejen til de bedste måder at hjælpe og støtte de unge i deres uddannelsesvalg. ■

INDSATSER SKAL HAVE EFFEKT

Vollsmose Sekretariatet følger hele tiden effekten af de boligsociale indsatser tæt. I 2017 er der i tillæg til de kvantitative evalueringer også blevet arbejdet systematisk med at evaluere på de kvalitative målsætninger i den boligsociale helhedsplan for Vollsmose 2016-20. Et fokus, der ikke var i den tidligere helhedsplan.

De kvalitative målsætninger handler blandt andet om, hvorvidt beboerne føler sig styrkede i forhold til at komme i arbejde og uddannelse, om de trives bedre i skolen, oplever at de er bedre rustet til at udfylde forældrerollen, er mere motiverede for at komme i fritidsjob eller eksempelvis oplever, at de gør en forskel for bydelens omdømme og fællesskaber.

Ikke alene kan de kvalitative evalueringer bruges til at måle på effekten. Det har også vist sig, at det øger muligheden for at få øje på beboernes ressourcer og potentiale for udvikling - og dermed giver et bedre og mere effektivt samarbejde mellem beboerne og de boligsociale medarbejdere hen mod målet.

Vollsmose Sekretariatet understøtter et stærkt lokalsamfund

Vollsmose Sekretariatet har i 2017 understøttet både beboere og foreninger, der gerne vil gøre en forskel for Vollsmose.

Hvis beboerne ikke trives, deltager de typisk heller ikke i det sociale fællesskab og lærer ikke hinanden at kende, og det har en stor betydning for tilliden og trygheden. Derfor har et dårligt nabo-skab en tendens til at blive en selvforstærkende negativ spiral. Det viser en undersøgelse fra Center for Boligsocial Udvikling.

Vollsmose Sekretariatet arbejder gennem en lang række indsatser med at styrke civilsamfundet og skabe mere tryghed og

trivsel i Vollsmose. Indsatserne har fokus på at understøtte lokale civile strukturer, og endemålet er blandt andet et stærkt foreningsliv og ditto civilsamfund i Vollsmose. Tilgangen er - som i de øvrige boligsociale indsatser - hjælp til selvhjælp og fokus på allerede eksisterende ressourcer.

Sætter stik i

Vollsmose Sekretariatet iværksætter således ikke initiativer på egen hånd, men

understøtter foreninger og frivilliges egne idéer eller hjælper med at støtte udviklingen fra en oplevet problemstilling til konkrete initiativer.

I 2017 har Vollsmose Sekretariatets bydelskonsulenter for eksempel faciliteret brainstormmøder med engagerede beboere, der gerne vil yde en frivillig indsats i Vollsmose. Det har resulteret i flere konkrete initiativer - blandt andet et fællesspisningskoncept, som blev startet op i 2017 og fortsætter i 2018.

Bydelskonsulenterne har også understøttet et væld af foreninger med en række vidt forskellige initiativer. Eksempelvis samarbejdet mellem Danmarks Naturfredningsforening, Odense Renovation og frivillige miljøambassadører i bydelen omkring en årligt tilbagevendende affaldsindsamling. Kobling af Game og Ungdommens Røde Kors i forbindelse med et tilbud om basketballtræning henover sommeren samt etablering af et samarbejde mellem bydelens børnehuse og skoler og både Kattens Værn og Dansk Kennelklub, der ønsker at skabe gode oplevelser for børn og unge med dyr, så der nu for eksempel kan arrangeres besøgstatte og -hunde efter behov. ■

I 2017 afviklede Vollsmose Sekretariatet et brainstormmøde for at få flere beboere på banen med det, de brænder for. Det resulterede blandt andet i et koncept med fællesspisning i bydelen.

Foto: Jørgen Gregersen

Ved udgangen af 2017 var der syv unge bydelsambassadører, der kontinuerligt arbejder med at skabe positive aktiviteter og initiativer for og med andre unge i bydelen. Dog har hele 33 unge i 2017 været involveret i netværk, der ønsker at gøre en forskel for bydelen. Her ses et par af de unge under optagelsen af valgvideoer.

Unge fik andre unge til at stemme

En gruppe unge bydelsambassadører fra Vollsmose fik andre unge til at stemme ved kommunalvalget gennem en række valgvideoer.

Vollsmose er køen ved stemmeurnerne knap så lang som i resten af Odense, når der er valg. Men det ville en gruppe unge bydelsambassadører gerne ændre på ved det seneste valg til kommuner og regioner. Initiativet til videoerne kom, da Vollsmose Sekretariatet i september 2017 hav-

de inviteret en lang række beboere til en brainstorm om, hvordan man kunne få flere i bydelen til at deltage i kommunal- og regionalvalget og bruge deres stemme.

Fra beboere til beboere

Mødet var planlagt med udgangspunkt i, at det er beboerne selv, der bedst ved, hvordan et emne som eksempelvis kommunalvalg bliver vedkommende og interessant for dem, der bor i Vollsmose.

Det var iværksætter og indehaver af Q's Barber Shop, Qasim Ahmed, som bragte idéen om valgvideoer til de unge på bordet. Og i samarbejde med et stærkt team af engagerede unge - og med vej-

”

Der har været meget praktisk, vi skulle have styr på, og der har Vollsmose Sekretariatet været gode til at komme med hjælp og inspiration undervejs.

*Qasim Ahmed,
iværksætter og beboer i Vollsmose*

ledning fra Vollsmose Sekretariatet - fik gruppen produceret ikke mindre end fire videoer. ■

Naboskabsundersøgelsen 2017

Færre beboere oplever kriminalitet som et problem i Vollsmose, trygheden er faldet, men mange vil gerne yde en indsats for naboskabet. Det viste naboskabsundersøgelsen i 2017.

2017 blev naboskabsundersøgelsen lavet for fjerde gang. Den laves hvert andet år af Vollsmose Sekretariatet og udsendes til alle beboere i Vollsmose fra 15 år og opefter. I 2017 besvarede 31 procent af beboerne undersøgelsen mod 17 procent i 2015.

Den seneste undersøgelse viste, at lidt færre føler sig trygge eller meget trygge ved at bo i Vollsmose - fra 61 procent i 2015 til 58 procent i 2017. Trygheden ved at færdes alene er uændret fra 2015, hvor 54 procent også angav, at de følte sig trygge eller meget trygge ved at færdes alene i Vollsmose. Der er desuden sket et fald i antallet, der oplever kriminalitet som et problem - fra 66 procent i 2015 til 61 procent i 2017.

Meget positivt har mange både lyst og overskud til at gøre en indsats for det gode naboskab. I fem procent af besvarelserne havde beboerne konkrete idéer til aktiviteter i bydelen, og samtidig ville de også gerne ringes op af en bydelskonsulent for at tale videre om deres idéer. ■

Foto: Bjarne Kjær Simonsen

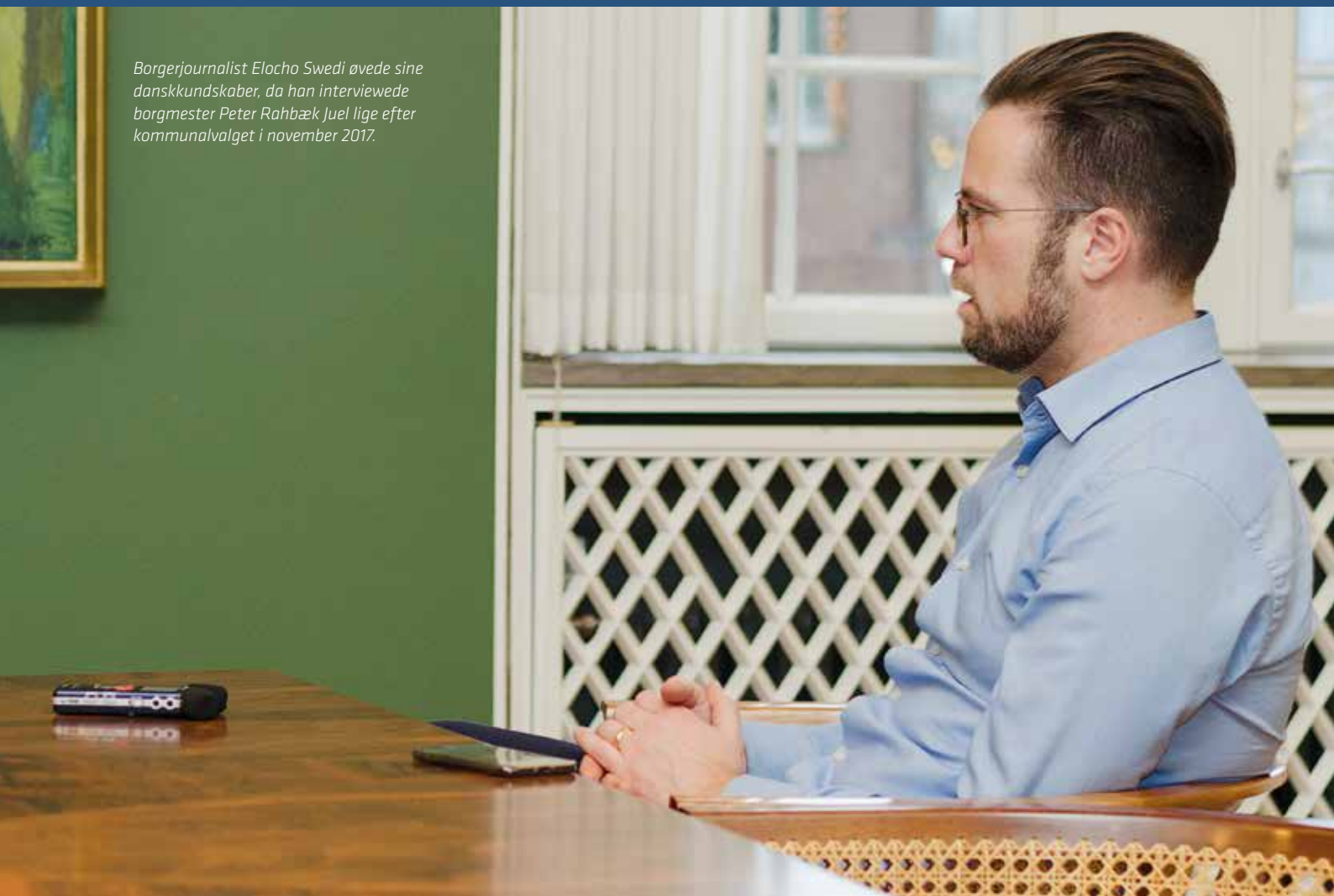
”

Jeg har bl.a. skrevet om kommunalvalg. Jeg er borgerjournalist for at udvikle mine skrivekompetencer, og fordi jeg synes, det kræver alle beboeres kræfter at ændre Vollsmoses dårlige ry.

*Elocho Swedi,
borgerjournalist*

Borgerjournalist Elocho Swedi øvede sine danskunderskaber, da han interviewede borgmester Peter Rahbæk Juel lige efter kommunalvalget i november 2017.

Mere fokus på kompetenceudvikling af frivillige

Flere af borgerjournalisterne og -fotograferne på Vollsmoses medier motiveres af, at de med deres frivillige indsats også får mulighed for at styrke deres kompetencer - og kan skrive en god erfaring på CV'et.

De frivillige, der er involveret i Vollsmoses medier, får ikke blot mulighed for at bringe nuancerne ind i billedet af Vollsmose. Gennem målrettet individuel feedback, otte årlige borgerredaktionsmøder samt en årlig studietur får de også en unik mulighed for at udvikle deres kompetencer - både fagligt og sprogligt. Netop dette fokus på at understøtte den enkelte i uddannelses- og beskæftigelses-

mål har især for den yngre gruppe af frivillige vist sig at være en stor motivationsfaktor.

Ved udgangen af 2017 var 15 frivillige borgerjournalister og -fotografer aktive på Vollsmoses medier. De frivillige på redaktionen involveres både i beslutningen af hvilke historier, der skal bringes, samt i formidlingen af historierne i både billeder og tekst. ■

Første spadestik til fremtidens Vollsmose

Det officielle spadestik til fremtidens Vollsmose blev taget i august 2017. Ugen efter gik gravearbejdet i gang i Hybenhaven, hvor første etape af den store ombygning af Vollsmose sker.

VIDSTE DU AT...

I FACEBOOKGRUPPEN 'FREMtidens HYBENHAVEN' KAN BEBOERE, PROFESSIONELLE SAMT ANDRE INTERESSEREDE FØLGE MED I REALISERINGEN AF DET FØRSTE DELPROJEKT I BYUDVIKLINGS- OG INFRASTRUKTURPLANEN FREMTIDENS VOLLSMOSE.

- Vollsmose er en slags ø, som mange har sejlet udenom og haft en mening om uden at have være inde og se de naturskønne områder og mødt de mange dejlige mennesker, der bor her. Sådan lød det fra beboer og næstformand i Civicas bestyrelse, Søren Damgaard, da han var med til at tage det første officielle spadestik til fremtidens Vollsmose den 19. august 2017 i Hybenhaven.

Med sin ø-metafor satte Søren Damgaard ord på en af Vollsmoses helt store udfordringer: At bydelen opleves som et lukket boligområde og ikke en bydel i Odense. Det på trods af, at der kun skal tilbagelægges tre kilometer for at nå bymidten. En udfordring, der har afstedkommet en årelang snak og sidenhen en konkret plan om at 'bryde kanten' og få Vollsmose og det øvrige Odense til at smelte sammen.

Startede i Hybenhaven

Og så skete det: Det, der hidtil havde været streger på papir, blev i månederne efter det første officielle spadestik til en ny velkomstplads, aktivitetsplads, sansehave, sølandskab og en sivegade i Hybenhaven. Ved udgangen af 2017 manglede kun de sidste detaljer, og planen er, at det nye Hybenhaven indvies i foråret 2018, når jorden er nogenlunde fri for frost og klar til beplantning.

Den 19. august tog Civicas næstformand og beboer i Vollsmose, Søren Damgaard, daværende næstformand for by- og kulturudvalget, Anker Boye, samt en af Hybenhavens yngste beboere officielt første spadestik til fremtidens Vollsmose.

Foto: Jørgen Gregersen

2018 bliver et planlægningsår

Sideløbende med anlægsarbejdet i Hybenhaven blev der i anden halvdel af 2017 arbejdet med planlægningen af de næste store anlægsprojekter. Et arbejde der fortsætter i 2018, hvor de næste delprojekter af infrastrukturplanen skal projekteres og sendes i udbud, når lokalplan og miljøvurderinger er på plads. Både beboere, institutioner, der berøres af den nye infrastruktur, og en lang række interessenter skal inddrages i planlægningen, så alt er klar til nye anlægsarbejder igen i 2019. Første skridt bliver den bygade, der skal forlænge Risingsvej ind gennem Vollsmose hen over Ejbygade og ned til Vollsmose Allé. ■

DELPROJEKTER I FREMTIDENS VOLLSMOSE

Anlægsarbejdet, der påbegyndes i perioden 2017–2020, består af en række delprojekter:

- + Hybenhavens stamvej anlægges som ny sivegade med etablering af byrum og en by-åbenhed ud mod Vollsmose Allé.
- + Der anlægges en bygade som en forlængelse af Risingsvej hen over Ejbygade og tværs gennem Vollsmose på den nordlige side af Åsumvejsparkerne og op omkring Vollsmose Torv. Bygaden anlægges med cykelstier, fortove og en promenade med nye byrum.
- + Der anlægges sivegader gennem boligafdelingerne langs Åsumvej, så beboere og besøgende udefra kan færdes gennem boligafdelingen mellem Åsumvej og den nye bygade på de bløde trafikanters vilkår i et nyt rum for leg, ophold og færdsel.
- + Der anlægges en oplevelsessti gennem de tre boligafdelinger langs Åsumvej.
- + Egeparkens stamvej anlægges som ny sivegade med etablering af byrum og ny åbning ud mod Vollsmose Allé.
- + Gennem Bøgeparken skal en ny sivegade forbinde Vollsmose Allé og Ejbygade og samtidig understøtte Abildgårdskolen, B1909 og Mulernes Legatskole ved Gillestedvej, som inkluderes i vejstrækningen.
- + Der anlægges en sivegade, der skal forbinde Vollsmose Allé med Ejbygade gennem Birkeparken og Tjørnehaven, så området omkring H.C. Andersen Skolen, syd for Slåenhaven, får ny færdselsåre til at understøtte en rolig, sivende trafik gennem området.
- + Vollsmoses interne stisystem opgraderes, så man nemmere og mere trygt kommer rundt i bydelen samt til og fra bydelen på cykel og gåben.
- + Der anlægges en promenade langs Vollsmose Allé, der understøttes af nye byrum ved boligafdelingerne.
- + Etablering af Letbanens Linje 2 vil blive et stort, selvstændigt anlægsprojekt. Byrådet har ikke besluttet, hvornår letbanen skal være i drift.

Vollsmose skal modnes til investeringer

I takt med at Vollsmose får en ny og bedre infrastruktur, og eksisterende boliger renoveres, bliver bydelen mere attraktiv for investorer. Derfor har partnerskabet i 2017 været optaget af at sikre en tæt koordinering af byudviklingstiltag samt en fælles plan for strategisk salg af arealer i bydelen.

I fremtidens Vollsmose er der flere lokale arbejdspladser og et mere mangfoldigt udbud af boligformer. Det er de klare målsætninger for partnerskabet bag Vollsmose Sekretariatet.

Derfor har der i 2017 været massiv fokus på at udarbejde en model, der kan sikre en kontinuerlig sammenhæng mellem de forskellige byudviklingsinitiativer - både realiseringen af selve infrastrukturplanen Fremtidens Vollsmose, men også de fysiske helhedsplaner i de enkelte boligafdelinger.

Fokus på strategisk salg af arealer
Således besluttede bestyrelsen i 2017 at udvide den koordinerende projektgruppe,

der har eksisteret siden 2015 og består af nøglepersoner fra henholdsvis boligorganisationerne og Odense Kommune. Det skete i efteråret 2017, da Vollsmose Sekretariatets bestyrelse vedtog et nyt kommissorium for den koordinerende projektgruppe.

Projektgruppens arbejdsfelt er nu udvidet fra at koncentrere sig om koordinering af infrastrukturplanen til også at omfatte det fælles, koordinerende arbejde med fysiske helhedsplaner i Vollsmose samt strategisk salg af arealer til nye boligformer og etablering af erhverv i bydelen. Det skal ske på tværs af faglige og organisatoriske skel.

Vollsmose skal brydes op i nye kvarterer

Særligt anden halvdel af 2017 har været præget af drøftelser om, hvordan partnerskabet kan understøtte nye virksomheder og boligformer i Vollsmose. Her er der enighed om, at det i første omgang handler om salgsmodning af arealer. Konkret har man set på området ved Ejbygade og den nye bygade, som forventes at være det første område, der bliver attraktivt for investorer.

Når Vollsmose brydes op af nye vejforbindelser, så åbner det også op for at se mere nuanceret på de forskellige områder i bydelen. Det kan betyde dannelsen af nye kvarterer med hver deres kvaliteter. For eksempel et nyt Åsumvejskvarter med boliger, som moderniseres inde og ude og med en ny bygade, som forbinder boligområdet til flere sider og åbner det op.

Med et mere nuanceret blik på bydelen øges mulighederne for en målrettet og områdebaseret tilgang til problemstillingerne, hvor der nogle steder kan skrues op for de målrettede boligsociale indsatser - fx i Bøgeparken, mens der andre steder kan være fokus på at afvikle ghettoforholdene inden for en overskuelig årrække. ■

VOLLSMOSE - EN LYS OG LEVENDE BYDEL

Odense skal være en storby i Danmark, og her er Vollsmose en vigtig brik. Odense Kommune, boligorganisationerne og beboerne i Vollsmose vil sammen udvikle Vollsmose fra at være et udsat boligområde til at blive en bidragende bydel i Odense. Det gøres gennem et længere udviklingsarbejde med et vedholdende fokus på:

Byudvikling

Fremtidens Vollsmose skal in-ternt i bydelen hænge bedre sammen, men også kobles tættere med resten af byen. Fremtidens Vollsmose skal desuden byde på muligheder for andre boformer end lejeboliger.

Erhvervsudvikling

Vollsmose er en stor bydel kun tre kilometer fra Odense centrum. I fremtidens Vollsmose skal der etableres mere erhverv og flere arbejdspladser, så også Vollsmose bidrager til væksten i Odense.

Boligsocial udvikling

Gennem målrettede boligsociale tiltag skal flere beboere være i uddannelse og beskæftigelse i fremtidens Vollsmose.

VIDSTE DU AT...

VOLLSMOSES AREAL ER MERE END DOBBELT SÅ STORT SOM ODENSES BY-MIDTE, DER ER PÅ 0,8 KM².

Webfilm dokumenterer forandringen af Vollsmose

En række webfilm kommer til at dokumentere den gradvise ombygning af Vollsmose over en årrække. Den første var så godt som færdig ved udgangen af 2017.

Sammen med tilsagn om renoveringsstøtte fra Landsbyggefonden kommer også et krav om at dokumentere ombygningerne med webbaserede videofilm. Optagelserne til den første film i forbindelse med byudviklings- og infrastrukturplanen 'Fremtidens Vollsmose' foregik i sidste kvartal af 2017.

I januar 2018 lå filmen offentlig tilgængelig på blandt andet Vollsmose Sekretariatets hjemmeside. Filmen tegner et før-billede af Vollsmose som bydel og skitserer baggrunden for infrastrukturplanen Fremtidens Vollsmose og planens strategiske sigte.

Filmen er produceret i et tæt samarbejde mellem Vollsmose Sekretariatet, Odense Kommune, boligorganisationerne Civica og FAB samt en ekstern produktionsvirksomhed. Find filmen på vollsmose.dk/byudvikling/fremtidens-vollsmose. ■

Ledige skal i arbejde gennem anlægsprojekt i Vollsmose

I maj 2017 blev der underskrevet en Byg til Vækst-aftale om, at byudviklingen i Vollsmose også skal bringe ledige tættere på arbejdsmarkedet. Nogle måneder efter var den første beboer en del af byggesjakkert i Hybenhaven.

Foto: Jørgen Gregersen

Vi arbejder på at give Vollsmose et løft, og vi tror på, at de mest effektive forandringer sker, når vi påvirker flere steder på én gang. Derfor giver det på alle måder mening at involvere ledige fra området i ombygningen af bydelen.

*Nanna Muusmann,
sekretariatschef*

I maj 2017 underskrev boligorganisationerne i Vollsmose, Civica og FAB, Odense Kommune, Byg til Vækst samt Vollsmose Sekretariatet en samarbejdsaftale, der skal være med til at få ledige i uddannelse og beskæftigelse inden for byggefagene gennem praktik- og lærepladsforløb i de virksomheder, der er involveret i ombygningen af Vollsmose. På den måde sikres der ikke blot arbejdskraft til anlægsarbejdet i Vollsmose. Der arbejdes også ind i målsætningen om, at flere af bydelens beboere skal i uddannelse og arbejde - helt i tråd med Vollsmose Sekretariatets strategiske sigte.

John fra Bøgeparken byggede i Hybenhaven

Allerede i september bar aftalen frugt, da John Martensen fra Bøgeparken kom i praktik hos Marius Pedersen, der er entreprenør på anlægsarbejdet i Hybenhaven. John Martensen, der tidligere har arbejdet som fisker i Grønland, havde haft svært ved at bide sig fast i det danske arbejdsmarked. Med hjælp fra en jobkonsulent i Odense Kommune og Vollsmose Sekretariatet fik han mulighed for at stifte bekendtskab med en helt anden

branche og kom dermed et skridt nærmere et liv som selvforsørgende. Det er målet at involvere ledige beboere i alle de 10 delprojekter, der udgør byudviklings- og infrastrukturplanen Fremtidens Vollsmose. ■

